

SPINAALIPUUDUTUS TAI YLEISANESTESIA SÄÄRI- TAI REISIAMPUTAATION YHTEYDESSÄ PERIFEEERISTÄ VALTIMOTAUTIA SAIRASTAVILLA POTILAILLA – RETROSPEKTIIVINEN KOHORTTITUTKIMUS

Niskakangas Merja¹, Dahlbacka Sebastian^{1,2}, Liisanantti Janne³, Vakkala Merja³ ja Kaakinen Timo³

¹OYS, Kirurgian klinikka, ²Vaasan keskussairaala, Kirurgian klinikka, ³OYS, Anestesia ja tehohoito

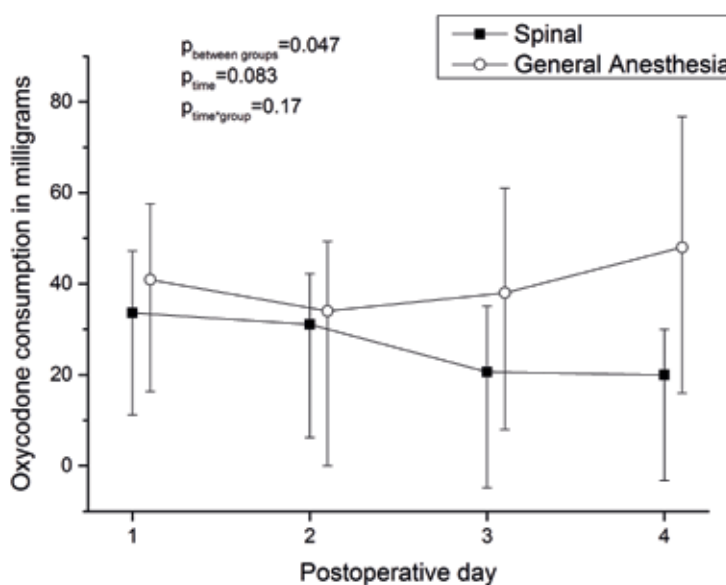
► **Tutkimuksen tarkoitus.** Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää anestesiamuodon (spinaalipuudutus tai yleisanestesia) vaikutusta alaraaja-amputaation jälkeiseen kipulääkkeen tarpeeseen. Toisena tavoitteena oli saada selville missä määrin anestesia lääkärit käyttävät sentraalisia puudutuksia korkean riskin potilailla antikoagulaatiosta tai hyytymishäiriöistä huolimatta.

Aineisto ja menetelmät. Tutkimus oli retrospektiivinen kohorttitutkimus. Kaikki OYS:ssa perifeerisen valtimosairauden takia sääri- tai reisiamputaatioon vuosina 1996-2010 joutuneet potilaat arvioitiin jälkikäteen muun muassa postoperatiivisen opioidien kulutuksen ja postoperatiivisten komplikaatioiden suhteen.

Tulokset. Tutkimukseen otettiin 434 amputaatiopotilasta, joista 353 oli hoidettu yleisanestesialla ja 81 spinaalipuudutuksella. Postoperatiivinen oksikodonin kulutus oli merkittävästi korkeampi reisiamputaatiopotilailla ensimmäisten neljän postoperatiivisten päivän ajan, kun anestesiamuotona oli yleisanestesia verrattuna spinaalipuudutukseen (kuva 1). Epiduraalinen kivunhoito ei vähentänyt oksikodonin tarvetta. Kirurgisten komplikaatioiden määrä (29,6% vs. 18,4%, $P=0.033$) ja revisioleikkausten tarve (23,5% vs 11,6%, $P=0.02$) olivat merkittävästi suurempia yleisanestesian saaneilla potilailla verrattuna spinaalipuudutuksen saaneisiin potilaisiin. Akuutti

sydäninfarkti, keuhkokuume, sepsis, haavainfektio ja raajatyngän nekroosi olivat mahdollisesti hieman tavallisempia yleisanestesian saaneilla potilailla, mutta erot eivät olleet tilastollisesti merkitseviä. Tutkimuksessa havaittiin, että sentraalisia puudutuksia laitettiin silloin tällöin potilaille, joiden antikoagulaatiolääkitystä ei ollut keskeytetty tai hyytymishäiriötä ei ollut korjattu suositusten mukaisesti. Aineistossamme ei havaittu yhtään spinaali- tai epiduraalihematoomaa.

Johtopäätökset. Spinaalianestesian avulla hoidetuilla reisiamputaatiopotilailla oli vähemmän oksikodonin tarvetta ja kirurgisia komplikaatioita kuin yleisanestesian saaneilla potilailla. Anestesiologit laittavat silloin tällöin sentraalisia puudutuksia korkean riskin potilaille poikkeavasta hyytymisstatuksesta tai antikoagulaatiosta huolimatta. Emme kuitenkaan havainneet merkittäviä haittavaikutuksia näillä potilailla. ■

Kuva 1. Postoperatiivinen oksikodonin kulutus reisiamputaatiopotilailla.